

Πώς η τεχνολογία αλλάζει την τέχνη, Β.Ντριγκόγια

Προτείνεται να μελετηθεί το παρόν κείμενο *Πώς η τεχνολογία αλλάζει την τέχνη (Κείμενο II)* σε συνδυασμό με το κείμενο της Ασπασίας Δασκαλοπούλου [Η επιστήμη και η τέχνη συναντώνται στον 21ο αι.](#) (Κείμενο I).

Η διδακτική πρόταση έχει συμπεριληφθεί στον Φάκελο Εκπαιδευτικού για τη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας Γ΄ Λυκείου, 2019.

Βιβή Ντριγκόγια

Πώς η τεχνολογία αλλάζει την τέχνη

Όταν σκέφτομαι την τέχνη, πάντα αυτό που μου έρχεται στο μυαλό είναι πίνακες ζωγραφικής, πινέλα, χρώματα, αγάλματα και σύγχρονα *installations*, ονόματα όπως ο *Picasso*, ο *Dali* ή ο *Leonardo da Vinci*. Και μετά όταν σκέφτομαι την τεχνολογία, εικόνες από υπολογιστές και *smartphones*, το *Ίντερνετ*, είναι αυτά που πλημμυρίζουν το μυαλό. Διαχρονικά, πάντα η τεχνολογία έδινε στους καλλιτέχνες τα νέα εργαλεία και μέσα έκφρασης. Σήμερα περισσότερο από ποτέ, αυτές οι δύο φαινομενικά απομακρυσμένες έννοιες είναι περισσότερο συνδεδεμένες από ποτέ, με την τεχνολογία να παίζει καταλυτικό ρόλο τόσο στην εξέλιξη της τέχνης όσο και στη διάδοσή της.

Ο Eyal Gever δημιουργεί γλυπτά σε ένα 3D printer (Πηγή: BBC)

Σε όλα τα μήκη και πλάτη της γης, άνθρωποι εξελίσσονται, ερευνούν, δημιουργούν και σχηματίζουν τον κόσμο του αύριο. Το διαδίκτυο, τα κοινωνικά δίκτυα, οι νανο και βιοτεχνολογίες, η επαυξημένη πραγματικότητα, η εικονική πραγματικότητα είναι οι

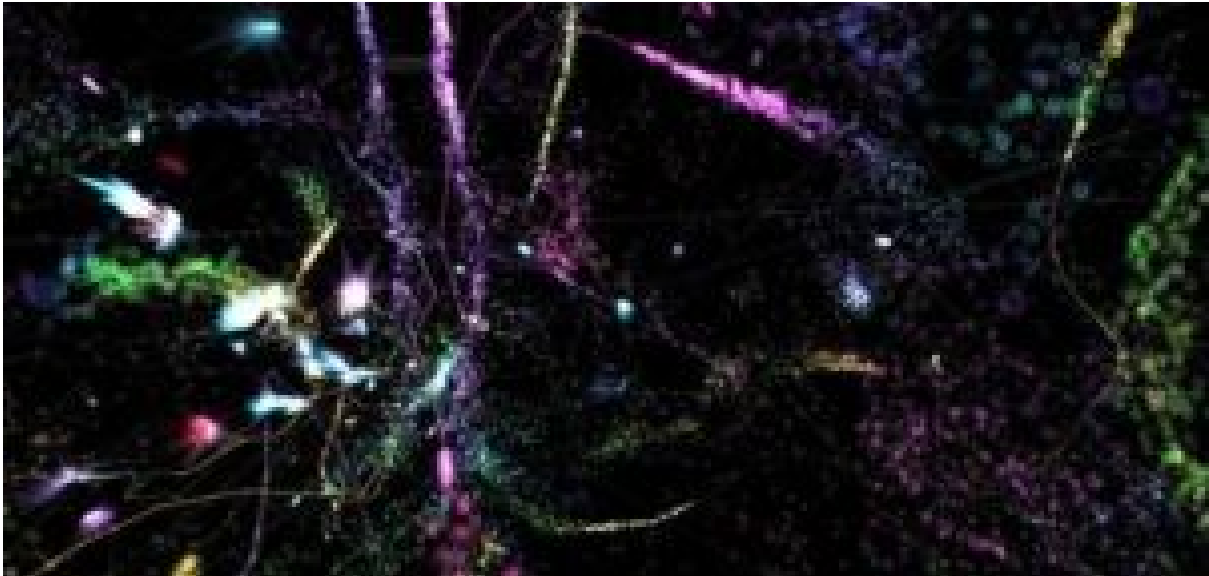
έννοιες που αλλάζουν την όψη της καθημερινότητάς μας, τις δυνατότητες που μας προσφέρονται και το πώς αντιλαμβανόμαστε τον κόσμο. Επιστήμονες, ερευνητές, επιχειρηματίες αλλά και μουσικοί, γραφίστες, σκηνοθέτες και σχεδιαστές δημιουργούν νέες ανθρώπινες εμπειρίες. Χάρη σε αυτούς όχι μόνο πρωτότυπη και αυθεντική τέχνη παράγεται παντού αλλά και τελείως νέες μορφές τέχνης εξελίσσονται και αναπτύσσονται διαρκώς.

Όλο και περισσότεροι καλλιτέχνες προχωράνε πέρα από τα όρια αυτού που ονομάζουμε συμβατικό ψάχνοντας νέους τρόπους έκφρασης και ενσωματώνοντας νέα και συχνά ετερόκλητα στοιχεία στη δουλειά τους. Η τέχνη γίνεται όλο και λιγότερο στατική, υιοθετώντας νέες μορφές από την εκτύπωση ψηφιακά μοντελοποιημένων γλυπτών σε τρεις διαστάσεις μέχρι flash mobs από φωτογράφους που συγκεντρώνουν χιλιάδες γυμνούς εθελοντές σε μια παραλία.

Η Δύναμη του διαδικτύου

Οι σύγχρονες μέθοδοι με τις οποίες η τέχνη δημιουργείται, προωθείται, διατηρείται και διαχέεται έχουν επίσης μετασχηματιστεί ως αποτέλεσμα της στροφής της κοινωνίας σε μια κοινωνικά διασυνδεδεμένη μορφή στην εποχή του διαδικτύου και του παγκόσμιου ιστού.

Αυτό που συνέβαινε τα προηγούμενα χρόνια ήταν ότι οι καλλιτέχνες πήγαιναν σε μια gallery με το portfolio που διέθεταν και στη συνέχεια η gallery αποφάσιζε αν η συγκεκριμένη δουλειά ήταν αρκετά καλή για να εκτεθεί και να προωθηθεί. Πλέον οι δημιουργοί στρέφονται στο διαδίκτυο για να αναδείξουν αλλά και να πουλήσουν τη δουλειά τους. Με νέες υπηρεσίες συγκέντρωσης χρηματοδότησης όπως το crowdfunding, για πρώτη φορά καλλιτέχνες έχουν τη δυνατότητα να διεκδικήσουν και να πάρουν χρήματα online για να ακολουθήσουν το όνειρο και τις ιδέες τους. Ένα παράδειγμα είναι ότι μόνο το 2011, η γνωστή ιστοσελίδα για crowdfunding Kickstarter συγκέντρωσε περισσότερα από 100 εκατομμύρια δολάρια για περισσότερα από 27000 projects σχετικά με την τέχνη.

Artificial nature installation (Πηγή: <http://www.mat.ucsb.edu/>)

Οι καλλιτέχνες χρησιμοποιούν τα κοινωνικά μέσα ως ένα πολύ ισχυρό εργαλείο που τους βοηθάει να αλλάξουν τη σχέση μεταξύ συλλεκτών και κοινού με το να εντοπίζουν ανθρώπους που ενδιαφέρονται για συγκεκριμένα έργα εύκολα και αποτελεσματικά. Η αλλαγή αυτή στη νοοτροπία συμβαίνει ήδη και είναι πολύ μεγάλη για την αγνοήσει κανείς.

Είναι Πραγματική τέχνη;

Στον κόσμο των smartphones και με τις δυνατότητες που προσφέρουν τα apps σχεδόν όλοι δημιουργούμε ή θέλουμε να δημιουργούμε τέχνη. Με artistic φωτογραφίες, με ρεμίξ μουσικής με την επεξεργασία βίντεο. Η ευκολία όμως με την οποία πλέον δημιουργείται τέχνη και αυτή η ποικιλία εργαλείων που είναι διαθέσιμη είναι και μια από τις αιτίες για κακή τέχνη που βλέπουμε να εκτίθεται γύρω μας. Στην τέχνη ό,τι είναι δημοφιλές δεν είναι απαραίτητα και καλό και το αντίστροφο. Πολλές ιδέες και τεχνοτροπίες απορρίφθηκαν αρχικά ως κακές ή πολύ πρωτοποριακές για να κερδίσουν μεγάλη δημοτικότητα πολύ αργότερα.

«Δεν πιστεύω ότι κάποιος μπορεί να προβλέψει ή να προδιαγράψει το μέλλον της τέχνης. Είναι το διάσημο "etteenez-moi" (εξέπληξέ με) των Diaghilev και Cocteau'- η σπουδαία τέχνη πάντα μας συναρπάζει ή τουλάχιστον το λιγότερο μας πάει ως εκεί που προσδοκούμε» Hans Ulrich Obrist, Serpentine Gallery

Οι σύγχρονοι καλλιτέχνες έχουν να αντιμετωπίσουν μια πρόκληση. Να είναι ανοικτοί σε νέες τεχνολογίες που οδηγούν σε νέες μορφές και νέους τρόπους έκφρασης αλλά παράλληλα να παραμείνουν δημιουργικοί, εφευρετικοί να δημιουργήσουν τέχνη που εξυψώνει και φεύγει πέρα από το συνηθισμένο. Όσο η τεχνολογία και ιδιαίτερα οι υπολογιστές θα συνεχίσουν να εξελίσσονται, πάντα θα υπάρχουν αυτοί που πειραματίζονται και βγαίνουν πέρα από τα όρια αυτού που έχει γίνει ως τώρα και που δημιουργούν αριστουργήματα.

Το θέμα είναι η εμπειρία που προσφέρει ο καλλιτέχνης στον θεατή: αν το έργο έχει κάτι να του πει, αν μπορεί να αλλάξει τον τρόπο που βλέπει τον κόσμο, αν μπορεί να στείλει μηνύματα και αυτό είναι κάτι που δεν έχει σχέση με το μέσο το οποίο χρησιμοποιείται για να δημιουργηθεί η τέχνη.

Ντριγκόγια Βιβή, (31/07/2013),

[Πώς η τεχνολογία αλλάζει την τέχνη,](#)

artmag. Τελευταία πρόσβαση 08/03/2020.

(Πηγή: [BBC](#))

Ασκήσεις

1. Πώς θα προσδιορίζατε το είδος του κειμένου [Η επιστήμη και η τέχνη συναντώνται στον 21ο αι.](#) (Κείμενο I);
2. Πώς ο Αϊνστάϊν και ο Πικάσο συνέβαλαν στην σύγκλιση επιστήμης και τέχνης, σύμφωνα με τον καθηγητή Arthur I. Miller στο κείμενο [Η επιστήμη και η τέχνη συναντώνται στον 21ο αι.](#) (Κείμενο I);
3. Μπορείτε να επιβεβαιώσετε την παραπάνω άποψη του καθηγητή Arthur I. Miller (Κείμενο I) παρατηρώντας τον πίνακα του Πικάσο Οι Δεσποινίδες της Αβινιόν (Les Demoiselles d'Avignon, 1907) :

4. Πώς διαμορφώνεται σήμερα, σύμφωνα με τον καθηγητή Arthur I. Miller η σχέση ανάμεσα στην τέχνη και την επιστήμη, [Η επιστήμη και η τέχνη συναντώνται στον 21ο αι.](#) (Κείμενο I);
5. Το άρθρο της Ντριγκόνια Βιβή, Πώς η τεχνολογία αλλάζει την τέχνη, (Κείμενο II) επιβεβαιώνει τις απόψεις και διαπιστώσεις του καθηγητή Arthur I. Miller για τη σχέση επιστήμης και τέχνης στο κείμενο [Η επιστήμη και η τέχνη συναντώνται στον 21ο αι.](#) (Κείμενο I); Ποια επιπλέον στοιχεία παραθέτει για τη σχέση αυτή;
6. Πιστεύετε ότι η ψηφιακή τέχνη μπορεί να είναι καλή τέχνη; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με βάση τα κείμενα Πώς η τεχνολογία αλλάζει την τέχνη και [Η επιστήμη και η τέχνη συναντώνται στον 21ο αι.](#)
7. Να επιλέξετε ένα ψηφιακό καλλιτεχνικό έργο, από τη σελίδα Kickstarter, ή από αλλού, και να συντάξετε ένα κείμενο με το οποίο θα το παρουσιάσετε στους

συμμαθητές σας. Μπορείτε να εργαστείτε σε ομάδες ή ατομικά. Για την παρουσίασή σας θα μπορούσατε να ακολουθήσετε ως βασικούς άξονες τις παρακάτω ερωτήσεις:

- Ποιο είναι το θέμα του έργου;
- Ποια είναι η ιστορία που αφηγείται ή τι παρουσιάζει; κ. ο. κ.
- Ποια μέσα χρησιμοποιήθηκαν για την παραγωγή του;
- Ποια εντύπωση δημιουργούν τα χρώματα ή άλλα στοιχεία (π.χ. οι ήχοι) που χρησιμοποιήθηκαν;
- Ποια χαρακτηριστικά του έργου σας έκαναν ιδιαίτερη εντύπωση και γιατί;
- Ποια είναι η συνολική εντύπωση που σας δημιούργησε το συγκεκριμένο έργο;
- Ποια συναισθήματα σας δημιουργήθηκαν;

Δραστηριότητες Αναστοχασμού

A) Για την ανάγνωση των κειμένων :

Οδηγία προς τον εκπαιδευτικό : Οι παρακάτω δραστηριότητες αναστοχασμού ακολουθούν αμέσως μετά την ανάγνωση των κειμένων και την απάντηση των πρώτων ερωτήσεων που αφορούν την κατανόηση των κειμένων.

- Ποιες δυσκολίες αντιμετώπισα ως προς το λεξιλόγιο;
- Πού αναζήτησα βοήθεια;
- Ποιες λέξεις/φράσεις υπογράμμισα (επειδή μου έκαναν εντύπωση, επειδή εκφράζουν ακριβώς μια σχετική έννοια, επειδή δεν γνώριζα ακριβώς τη σημασία τους, αλλά τώρα τις έχω κατανοήσει κ.ο.κ) για να χρησιμοποιήσω στα δικά μου κείμενα;
- Ποια σημεία των κειμένων χρειάστηκε να ξαναδιαβάσω για να κατανοήσω το περιεχόμενο;
- Ποια βοήθεια χρειάστηκα από τον καθηγητή μου ή από συμμαθητές μου για να κατανοήσω καλύτερα τα κείμενα;

B) Για τη σύνταξη των δικών τους κειμένων:

Οδηγία προς τον εκπαιδευτικό: Οι παρακάτω δραστηριότητες αναστοχασμού ακολουθούν μετά τη σύνταξη και τη διόρθωση των κειμένων των μαθητών.

- Τα κείμενα που συντάσσουν οι ομάδες (Δραστηριότητα 7) παρουσιάζονται στην ολομέλεια. Ακολουθεί σχολιασμός και συζήτηση. Στη συνέχεια η κάθε ομάδα προχωρά σε διορθώσεις ή βελτίωση του κειμένου ανάλογα με τα σχόλια και τις παρατηρήσεις που δέχτηκε.
- Οι ατομικές εργασίες (Δραστηριότητες 6 και 7) παρουσιάζονται στην ολομέλεια. Ακολουθεί σχολιασμός και συζήτηση. Στη συνέχεια κάθε μαθητής προχωρά σε διορθώσεις ή βελτίωση του κειμένου του ανάλογα με τα σχόλια και τις παρατηρήσεις που δέχτηκε. Εναλλακτικά, για εξοικονόμηση χρόνου,

μπορεί ο σχολιασμός των κειμένων να γίνει ανά ζεύγη. Ο κάθε μαθητής να σχολιάσει το κείμενο ενός συμμαθητή του. Στη συνέχεια ακολουθούν οι διορθώσεις ή δεύτερη γραφή του κειμένου. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι συμβουλευτικός καθ' όλη τη διαδικασία.